

Wmo

Een schoon huis

De spelregels voor huishoudelijke hulp

ieder(in)

Inhoud

Inleiding	3
1. Regels voor de gemeente	4
Algemene voorziening	5
Maatwerk	6
- Vormen van maatwerk	7
2. Als u aanklopt bij de gemeente	9
Niemand in uw omgeving kan helpen?	9
- Melding	9
- Algemene voorziening	10
- Lichte toets	10
- Na de lichte toets	10
Maatwerk nodig?	10
- Keukentafelgesprek	10
- Medisch onderzoek	11
- Verslag	11
- Aanvraag	11
- Besluit	11
- Niet eens	11
Wat staat er in de beschikking?	11
- Beschikking algemene voorziening plus aantal uren maatwerk	11
- Beschikking maatwerk op basis van uren	12
- Beschikking op basis van te behalen resultaat	12
3. Verder lezen	13
Voor de burger	13
Voor de gemeente en lokale belangenbehartigers	13

Inleiding

In 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep vier belangrijke uitspraken gedaan over hulp bij het huishouden op grond van de Wmo 2015. Deze uitspraken hebben direct gevolg voor het Wmo-beleid dat gemeenten moeten maken voor huishoudelijke hulp. Na de uitspraken heeft een aantal gemeenten het beleid ook aangepast.

Aan welke regels moet het Wmo-beleid nu voldoen? En waar hebben burgers op grond van deze uitspraken recht op? De brochure 'Een schoon huis' zet de spelregels op een rij. Gemeenten kunnen nog steeds verschillende keuzes maken. Welke keuzes dat zijn, leest u ook in deze brochure.

De Centrale Raad van Beroep heeft niet alleen duidelijk gemaakt wat een gemeente wel en niet mag doen, maar ook duidelijk gemaakt wat een gemeente beslist moet regelen. Deze 'mag niet-, mag-, en moet-regels' zijn in hoofdstuk 1 overzichtelijk bij elkaar gezet. Dit hoofdstuk is vooral interessant voor gemeenten en lokale belangenbehartigers. Het hoofdstuk 'Als u aanklopt bij de gemeente' is met name interessant voor mensen met een beperking of chronische ziekte die ondersteuning bij het huishouden nodig hebben.

Heeft u na het lezen van de brochure nog vragen of heeft u advies nodig bij uw Wmo-aanvraag, dan kunt u contact opnemen met het Nationale Zorgnummer van Ieder(in).

1. Regels voor de gemeente

Heb je een beperking of chronische ziekte en lukt het daarom niet om zelf je huis schoon te houden, dan moet de gemeente bijspringen. Aan welke regels moet de gemeente zich houden?

Het recht op hulp bij het huishouden is vastgelegd in de Wmo 2015. Ook al staat het in de wet, toch was er aanvankelijk veel onduidelijkheid over. Een uitspraak van de rechter maakte in de loop van 2016 een einde aan die onduidelijkheid.

In de uitspraak van de rechter staat dat onder hulp bij het huishouden valt:

- het schoon en op orde houden van het huishouden
- en het kunnen beschikken over schoon beddengoed en schone kleding.

De rechter heeft niet alleen duidelijk gemaakt wat een gemeente wel en niet mag doen, maar ook duidelijk gemaakt wat een gemeente beslist moet regelen.

Mag niet

Afschaffen. De gemeente mag de huishoudelijke hulp niet afschaffen. Ook niet gedeeltelijk.

Mag niet

Particuliere markt. De gemeente mag de huishoudelijke hulp niet overlaten aan de particuliere markt.

Moet

Heldere informatie. De gemeente moet helder informeren over huishoudelijke hulp, de eigen bijdrage, cliëntondersteuning en het keukentafelgesprek.

Mag

Algemene voorziening. De gemeente mag huishoudelijke hulp regelen via een algemene voorziening.

Moet

Maatwerk. Als de algemene voorziening niet passend is, moet de gemeente maatwerk kunnen aanbieden.

Moet

Prijs Kwaliteit. De gemeente moet huishoudelijke hulp inkopen van goede kwaliteit tegen een redelijk tarief.

Wat is gedeeltelijk afschaffen?

Sommige gemeenten hadden de eenvoudige schoonmaakhulp uit de Wmo gehaald. De rechter heeft gezegd dat dat niet mag. Ook eenvoudig schoonmaakwerk valt onder de Wmo.

Wat is de particuliere markt?

Sommige gemeenten geven burgers wel ondersteuning maar zeggen daarbij dat ze zelf de hulp moeten zoeken. De rechter heeft gezegd dat dat niet mag. De gemeente moet zelf contracten afsluiten met organisaties die de hulp leveren.

Algemene voorziening

Een gemeente kan huishoudelijke hulp aanbieden als algemene voorziening. Mensen kunnen er gebruik van maken zonder indicatie of uitgebreid onderzoek. Een algemene voorziening is dus laagdrempelig. Algemene voorzieningen helpen mensen bij het zelfstandig leven en het kunnen blijven meedoen. Voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp betalen mensen een vast bedrag per uur.

Mag

Gemeenten mogen een algemene voorziening toekennen als iemand daarmee goed geholpen is.

Mag

De gemeente mag een algemene voorziening toekennen zonder daarbij uitgebreid onderzoek te doen.

Mag niet

De gemeente mogen mensen niet op een wachtlijst zetten voor de algemene voorziening. Dan moet er maatwerk aangeboden worden.

Moet

De gemeente moet wel altijd een lichte toets doen om te bekijken of de algemene voorziening passend is

Moet

De organisatie die de huishoudelijke hulp geeft (de aanbieder) moet een contract hebben met de gemeente.

Moet

De gemeente moet met meerdere aanbieders een contract afsluiten zodat burgers kunnen kiezen.

Moet

De gemeente moet de hoogte van de bijdrage in de kosten voor de burger en een eventuele korting daarop opnemen in de verordening.

Wat is een lichte toets?

Een lichte toets bestaat uit een paar vragen. Dat kan een gesprek zijn, maar het kan ook telefonisch. De vorm is vrij.

Wat is passend?

Passend wil zeggen dat de hulp aansluit bij het persoonlijke leven van mensen. De hulp moet beschikbaar en betaalbaar zijn.

Wat is financieel passend?

Financieel passend wil zeggen dat mensen de algemene voorziening moeten kunnen betalen, naast alle andere uitgaven en afgaand op het besteedbaar inkomen.

Maatwerk

Een maatwerkvoorziening is een dienst of activiteit die speciaal voor iemand wordt gemaakt of geregeld en dus niet voor iedereen beschikbaar is. Maatwerk is afgestemd op iemands persoonlijke situatie. Voor een maatwerkvoorziening is altijd individueel onderzoek nodig. Verder betalen mensen voor maatwerk een inkomensafhankelijke eigen bijdrage via het CAK.

Moet

Iedere gemeente moet voor huishoudelijke hulp een maatwerkvoorziening kunnen aanbieden.

Mag

De maatwerkvoorziening mag een aanvulling zijn op een algemene voorziening.

Moet

Bij maatwerk moet de gemeente uitvoerig individueel onderzoek doen. Dit is het keukentafelgesprek.

Mag

Bij het onderzoek mag de gemeente medische gegevens opvragen of | medisch onderzoek (laten) doen.

Moet

In het keukentafel gesprek moet de gemeente wijzen op de mogelijkheid van een persoonsgebonden budget.

Moet

In het keukentafelgesprek moet de gemeente de eigen bijdrage bespreken.

Mag niet

De eigen bijdrage mag nooit hoger zijn dan de kostprijs en niet hoger dan de wettelijke maximale eigen bijdrage.

Mag

De gemeente mag zelf kiezen in welke vorm zij maatwerk organiseren en aanbieden.

Moet

In de beschikking moet de gemeente onderbouwen waarom de geboden vorm van maatwerk passend is.

Mag

De gemeente mag maatwerk geven gebaseerd op een vooraf door de gemeente vastgestelde basisnorm voor huishoudelijke hulp.

Moet

Hanteert de gemeente een basisnorm, dan moet de gemeente in de beleidsregels het aantal uren voor die basisnorm objectief en onafhankelijk onderbouwen. Zie hoofdstuk 3, punt 13.

Moet

Hanteert de gemeente een basisnorm, dan moet uit het onderzoek duidelijk worden waarom deze uren voor iemand passend zijn.

Mag

Het naar boven of naar beneden bijstellen van de uren mag, maar alleen met duidelijke motivatie.

Wat is een basisnorm?

Sommige gemeentes hanteren een basisnorm voor de basisvoorziening schoon huis. De basisnorm bestaat uit een standaard aantal uren dat nodig is voor huishoudelijke hulp. Voorbeeld: de gemeente Utrecht heeft op basis van onderzoek vastgesteld dat er 105 uren per jaar nodig zijn om een huishouden schoon en leefbaar te houden. Dat komt neer op ongeveer 2,5 uur in de week.

Wat is een beleidsregel

Een beleidsregel is een regel gemaakt door de gemeente. De beleidsregel geeft aan hoe de toegang tot huishoudelijke hulp zal worden uitgevoerd. Een beleidsregel is een richtlijn die de burger meer duidelijkheid geeft. Een beleidsregel is geen wet. Toch wordt er niet vaak van afgeweken.

Wat is de kostprijs?

De kostprijs is de prijs die de gemeente betaalt aan de organisatie die de hulp gaat leveren (de aanbieder).

Wat is de wettelijke maximale eigen bijdrage?

Voor maatwerk geldt een eigen bijdrage. In de wet is een inkomensafhankelijk maximum aan eigen bijdrage vastgesteld. De eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp en eventuele andere voorzieningen kan nooit hoger worden dan de wettelijke maximale eigen bijdrage. Zie hoofdstuk 3, punt 5 en 10, CAK maximale eigen bijdrage.

Vormen van maatwerk

Gemeenten kunnen dus zelf bepalen hoe zij huishoudelijke hulp op maat aanbieden. Hieronder drie vormen van maatwerk die veel voorkomen.

1. Maatwerk in combinatie met een algemene voorziening

Deze maatwerkvoorziening bestaat uit de algemene voorziening (basisuren) aangevuld met extra uren. Vanzelfsprekend kan dit alleen in gemeenten die een algemene voorziening hebben. Als de gemeente beschikt op basisuren dan moet de gemeente dat wel onderbouwen op basis van een objectief onafhankelijk onderzoek.

2. Maatwerk op basis van uren

Bij deze maatwerkvoorziening krijgt iemand een bepaald aantal uren huishoudelijke hulp. Een variatie op deze vorm is: maatwerk gebaseerd op een basisnorm voor huishoudelijke hulp. Belangrijk is dat na het gesprek met de gemeente duidelijk is hoeveel uren iemand krijgt en waarom dit passend is.

3. Maatwerk op basis van resultaat

Bij deze maatwerkvoorziening wordt afgesproken welk resultaat de huishoudelijke hulp moet opleveren. De gemeente geeft in de beschikking aan dat de burger een indicatie krijgt voor bijvoorbeeld het resultaat 'een schoon en leefbaar huis'.

Vervolgens moet de burger afspraken maken met de organisatie die de hulp gaat geven over welke werkzaamheden gedaan worden en hoe vaak. Het is belangrijk dat de afspraken die de burger met de aanbieder van de huishoudelijke hulp maakt, als ondersteuningsplan toegevoegd worden aan de beschikking.

Als een gemeente resultaatgericht wil gaan werken, moet zij in de beleidsregels duidelijk opschrijven welke werkzaamheden met welke frequentie worden uitgevoerd. In de beleidsregels moet duidelijk beschreven staan wat mensen van de huishoudelijke hulp kunnen verwachten.

Op pagina 11 en 12 leest u wat er bij deze vormen van maatwerk in de beschikking moet staan.

Wat is een beschikking?

Een beschikking is een besluit van de gemeente op een aanvraag van een burger. De burger kan tegen het besluit bezwaar aantekenen

Wat is een resultaat?

Een resultaat is een concreet omschreven doel, bijvoorbeeld: 'een schoon en leefbaar huis' en/of 'schone draagbare kleding'.

Wat is een ondersteuningsplan?

Een ondersteuningsplan zijn de afspraken tussen de burger en de aanbieder over de werkzaamheden die gedaan moeten worden en hoe vaak.

2. Als u aanklopt bij de gemeente

Als het vanwege uw beperking of chronische ziekte niet meer (helemaal) lukt uw huis schoon en leefbaar te houden, dan kunt u een beroep doen op de gemeente. Wat kunt u tegenkomen als u voor hulp aanklopt bij de gemeente?

Voordat u bij de gemeente kunt aankloppen voor hulp bij uw huishouden, moet u eerst in uw eigen omgeving op zoek gaan naar hulp. Zijn er mensen in uw gezin die kunnen helpen? Of iemand uit uw vrienden- of kennissenkring? Als er mensen in uw eigen sociale netwerk kunnen bijspringen, dan kunt u geen beroep doen op de gemeente.

Gebruikelijke hulp

De gemeente mag ervan uitgaan dat gezinsleden en familie helpen bij het huishouden. Dat noemen we gebruikelijke hulp. De hulp die van kinderen en partners gevraagd wordt, moet wel passen bij de leeftijd van een kind en bij de gezinssituatie, bijvoorbeeld werkbelasting van ouders en oudere kinderen.

Vrienden- en burenhulp

De gemeente mag ervan uitgaan dat u ook hulp zoekt in uw eigen sociale kring, bijvoorbeeld hulp van vrienden of buren. Deze hulp kan niet verplicht worden.

Mantelzorg

De gemeente mag ervan uitgaan dat u in uw omgeving op zoek gaat naar mensen die mantelzorg kunnen verlenen, bijvoorbeeld bij gezinsleden, familie of vrienden. Mantelzorg is meer dan gebruikelijke zorg. De gemeente kan mantelzorg niet verplichten.

Niemand in uw omgeving kan helpen?

Is er niemand in uw gezin of omgeving die u kan helpen, dan kunt u hulp vragen bij uw gemeente. U kunt een beroep doen op de Wmo.

Melding

Een beroep doen op de Wmo start met een zogenaamde 'melding'. Op de website van uw gemeente kunt u vinden hoe u dat kunt doen en waar u moet zijn. Nadat u zich gemeld heeft, krijgt u een bevestiging van uw melding. De gemeente zal vervolgens met u contact opnemen. Er zijn gemeenten die geen algemene voorziening hebben en huishoudelijke hulp alleen als maatwerk aanbieden. In dat geval krijgt u direct een uitnodiging voor een keukentafelgesprek.

Algemene voorziening

Heeft uw gemeente een algemene voorziening voor huishoudelijke hulp, dan zal de gemeente eerst bekijken of dat voor u voldoende is. Hulp uit de algemene voorziening is een beperkt aantal uren huishoudelijke hulp waarvoor u een vast bedrag per uur betaalt. Voor een algemene voorziening hoeft de gemeente geen uitgebreid onderzoek te doen. Een lichte toets volstaat.

Lichte toets

Bij een lichte toets bekijkt de gemeente allereerst of u voldoet aan de randvoorwaarden: u moet inwoner van de gemeente zijn en u moet een beperking of ziekte hebben waardoor u uw huishouden niet meer (volledig) zelf kunt doen. Soms kijkt de gemeente ook naar uw inkomen om te beoordelen of u een algemene voorziening wel kunt betalen.

De lichte toets is geen keukentafelgesprek. Een gemeente kan de lichte toets laten uitvoeren door de organisatie die de huishoudelijke hulp gaat geven, het wijkteam of een Wmo consulent. De toets bestaat meestal uit een paar vragen (in een gesprek of telefonisch).

Na de lichte toets

Op basis van de lichte toets heeft de gemeente vastgesteld dat u voldoende heeft aan de algemene voorziening: een beperkt aantal uren hulp. U betaalt per uur een vast bedrag als eigen betaling. Deze eigen betaling komt bovenop de eigen bijdrage die u eventueel al via het CAK betaalt.

U maakt zelf met de organisatie die de hulp gaat geven, afspraken over wat er schoongemaakt moet worden en hoe vaak dat gebeurt. U mag niet zelf een organisatie zoeken. U moet kiezen uit aanbieders die een contract hebben bij de gemeente. Dit gesprek met de aanbieder moet binnen 6 weken na uw melding plaatsvinden.

U krijgt voor een algemene voorziening geen beschikking. U kunt hiertegen dan ook geen bezwaar maken. Vindt u dat de algemene voorziening voor u niet passend of te duur is, laat de gemeente dan weten dat u maatwerk nodig heeft. Leg daarbij uit waarom de algemene voorziening voor u niet toereikend is.

Maatwerk nodig?

Heeft uw gemeente geen algemene voorziening voor huishoudelijke hulp? Is de algemene voorziening voor u te duur? Of is de algemene voorziening voor u niet passend? Dan kunt u een beroep doen op een maatwerkvoorziening. Vraag dan om een keukentafelgesprek.

Keukentafelgesprek

U mag tijdens het keukentafelgesprek een vertrouwd persoon meenemen. U kunt ook gebruik maken van onafhankelijke cliëntondersteuning. Elke gemeente moet onafhankelijke cliëntondersteuning aanbieden. Als het goed is, heeft u bij de bevestiging van uw melding al gehoord hoe u in contact kunt komen met een cliëntondersteuner. Heeft u die informatie niet ontvangen? Vraag er dan om bij het loket waar u uw melding heeft gedaan.

Het keukentafelgesprek zal niet alleen gaan over uw vraag om hulp bij het huishouden. Tijdens het gesprek zal ook gevraagd worden of er andere dingen zijn waar u tegen aanloopt. Bijvoorbeeld of u op andere gebieden hulp nodig heeft, of u eenzaam bent of schulden heeft.

In het keukentafelgesprek wordt ook besproken dat u een eigen bijdrage moet betalen voor huishoudelijke hulp en dat de hoogte van de eigen bijdrage afhankelijk is van uw inkomen en eventuele spaargeld.

Belangrijk is dat u in het gesprek eerlijk bent over uw beperkingen en/of ziekte en u zichzelf niet beter voordoet dan u bent. Anders kan het ermee eindigen dat u minder hulp krijgt dan u nodig heeft. Uw beperkingen overdrijven hoeft natuurlijk ook niet.

Medisch onderzoek

Soms wil de gemeente meer informatie over uw medische situatie. De gemeente kan medische informatie opvragen of besluiten een medisch adviesbureau in te schakelen. Het medisch adviesbureau zal onderzoeken wat u wel en niet kunt als gevolg van uw beperking en/of ziekte. U moet aan dit onderzoek meewerken. U kunt ook zelf resultaten van eerdere medische onderzoeken meenemen (bijvoorbeeld van een ergotherapeut) ter ondersteuning van uw verhaal. Wilt u niet dat deze gegevens in het dossier van de gemeente komen, neem ze dan alleen ter inzage mee.

Verslag

Van het keukentafelgesprek en het eventuele medisch onderzoek krijgt u een verslag. Lees dit goed door en kijk of alles wat besproken is terugkomt in het verslag. Mist er iets of staan er fouten in, dan mag u het verslag aanvullen.

Bent u het eens met het verslag en staan er geen fouten in dan tekent u voor akkoord. Bent u het niet eens met het verslag dan tekent u voor gezien en stuurt u het verslag terug met uw opmerkingen en aanvullingen.

Aanvraag

Het terugsturen van het verslag (getekend voor akkoord of getekend voor gezien met aanvullingen) geldt als uw schriftelijke aanvraag voor een maatwerkvoorziening.

Besluit

Nadat u het verslag heeft teruggestuurd - oftewel, uw aanvraag voor een maatwerkvoorziening heeft ingediend - moet de gemeente binnen twee weken beslissen op uw aanvraag. U ontvangt dan een beschikking van de gemeente. Wat er precies in de beschikking staat, is afhankelijk van wat voor soort maatwerk de gemeente gaat bieden (zie paragraaf hieronder 'Wat staat er in de beschikking?').

Niet eens

Bent u het niet eens met het besluit van de gemeente, dan kunt u bezwaar aantekenen. Dat moet u binnen 6 weken doen. In het bezwaar geeft u aan waarom u het niet eens bent met het aanbod van de gemeente.

Wat staat er in de beschikking?

Gemeenten mogen de maatwerkvoorziening op verschillende manieren aanbieden. De meest voorkomende zijn: maatwerk in combinatie met een algemene voorziening, maatwerk in uren, maatwerk op basis van resultaat. Wat moet er bij deze verschillende varianten in de beschikking staan?

Beschikking algemene voorziening plus aantal uren maatwerk

U krijgt een aantal uur huishoudelijke hulp uit de algemene voorziening. Daar bovenop krijgt u een aantal uur huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening.

In de beschikking staat hoeveel uur aanvullende hulp u krijgt en voor welke activiteiten de extra uren worden toegekend.

Beschikking maatwerk op basis van uren

Uit het onderzoek (keukentafelgesprek en eventueel medisch onderzoek) is gebleken dat u maatwerk nodig heeft. U krijgt een beschikking op basis van uren en minuten. In de beschikking staat hoeveel uur hulp u krijgt en welke activiteiten er uitgevoerd worden.

Beschikking op basis van te behalen resultaat

Uit onderzoek is gebleken dat u maatwerk nodig heeft. U krijgt een beschikking waarin staat welk resultaat de schoonmaakondersteuning moet bereiken. Bij de beschikking zit een ondersteuningsplan. Dit ondersteuningsplan heeft u samen met de organisatie die de huishoudelijke hulp gaat geven opgesteld. In het ondersteuningsplan staat beschreven wat er bij u in huis schoon gemaakt moet worden en hoe vaak, en welk resultaat dat oplevert (bijvoorbeeld 'huis op orde', 'schone draagbare kleding').

Verder moet de gemeente in iedere beschikking duidelijk motiveren waarom ze het desbetreffende besluit hebben genomen. Ook moet in de beschikking staan hoe u bezwaar kunt aantekenen.

Niet eens

Bent u het niet eens met de beschikking dan moet u bezwaar aantekenen. Bent u het niet eens met de afspraken die in het ondersteuningsplan zijn opgenomen of staat er niet duidelijk in wat er bij u in huis gedaan wordt, ook dan kunt u daar bezwaar tegen maken.

Zit er helemaal geen ondersteuningsplan bij de beschikking? Neem dan contact op met de gemeente en vraag alsnog om het ondersteuningsplan. Duurt dat te lang of geeft de gemeente daar geen gehoor aan, ga dan direct in bezwaar (er ontbreekt namelijk rechtszekerheid).

Voor tips en adviezen kunt u bellen met het Nationale Zorgnummer, zie hoofdstuk 3, punt 15.

3. Verder lezen

Voor de burger

1. Brochure keukentafelgesprek – Informatie van Huis voor de Zorg [Handig om te weten en niet te vergeten bij het keukentafelgesprek](#)
2. Voorbereiden op het keukentafelgesprek [Tips voor het keukentafelgesprek](#)
3. Bezwaar aantekenen – Informatie van leder(in) [In 7 stappen naar bezwaar](#)
4. Minder huishoudelijke hulp - Informatie van leder(in) [Minder huishoudelijke hulp? Dit kunt u doen](#)
5. Eigen bijdrage in de Wmo – Informatie van de Rijksoverheid [Betaal ik een eigen bijdrage voor ondersteuning in de Wmo?](#)
6. Maximale eigen bijdrage Wmo – Informatie van CAK [Tabel wettelijke inkomensafhankelijke maximale eigen bijdrage](#)
7. [Huishoudelijke hulp](#) - Informatie van Per Saldo

Voor de gemeente en lokale belangenbehartigers

8. Uitspraken Centrale Raad voor Beroep over huishoudelijke hulp [Eindelijk duidelijkheid over de Wmo](#) (webbericht leder(in)) [2016:1491 – Toekenning huishoudelijke verzorging in resultaatgebied 2016:1401 – Standaardmodules als maatwerkvoorziening](#) [2016:1404 – Algemene voorziening](#)
9. Huishoudelijke hulp - Informatie van de VNG [Wmo-huishoudelijke hulp: aanpassen en vernieuwen](#)
10. Eigen bijdrage – Informatie van leder(in) [Eigen bijdrage Wmo omlaag? Het kan](#)
11. [Tijdnormering Hulp bij het huishouden](#) – Informatie van CIZ
De normtijden in het CIZ-Protocol huishoudelijke verzorging berusten op een deskundige analyse van de zorgbehoefte van de leefeenheden en zijn daarmee geaccepteerd als objectieve norm.
[Download](#)
12. Goed voorbeeld gemeente Gouda [Wmo gemeente Gouda](#)
13. Basisnorm voorbeeld gemeente Utrecht [Utrecht wijzigt basisnorm Hulp bij het Huishouden](#)
14. WMO in uitvoering – Informatie Netwerk Directeuren Sociaal Domein [Rapportage Wmo in uitvoering](#)
15. Vragen? Bel of mail het Nationale Zorgnummer, Tel.nr. 0900 – 23 56 780, [Nationale Zorgnummer](#)

De Centrale Raad van Beroep heeft in 2016 belangrijke uitspraken gedaan over huishoudelijke hulp en de Wmo 2015. Deze uitspraken hebben veel duidelijkheid gegeven. Aan welke regels moeten gemeenten zich nu houden? Deze brochure legt het uit. Voor gemeenten, lokale belangenbehartigers en voor mensen met een beperking of chronische ziekte die voor huishoudelijke hulp aankloppen bij de gemeente.

Ieder(in)

Bezoekadres
Churchillaan 11
3500 AD Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@iederin.nl |
www.iederin.nl

[Twitter](#)
[Facebook](#)